

LIFE+ Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων 2008
Εθνικές ετήσιες προτεραιότητες για την Ελλάδα

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Όνομα Εθνικής Αρχής : Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων

Δ/ση : Αμαλιάδος 17

Ταχ. Κώδικας : 11523 Αθήνα

Κωδικός χώρας : Ελλάδα

Αρμόδιος για επικοινωνία :

Τίτλος : Τμηματάρχης / Εκπρόσωπος στην Επιτροπή Life+

Επίθετο : Γρύλλια Όνομα : Αρτεμης

Διεύθυνση : Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου (ΕΑΡΘ)

Δ/ση και αριθμός : Πατησίων 147

Ταχ. Κώδικας : 11251 Πόλη : Αθήνα

Αρ. Τηλεφώνου : + 30 1 210 8646065, + 30 1 210 8650053 Fax No: + 30 1 210 8646065

E-mail:a.grillia@dpers.minenv.gr Website:www.minenv.gr

2. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Η επιλογή των εθνικών προτεραιοτήτων για το 2008 βασίστηκε στις προτάσεις των θεματικών Διευθύνσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και συγκεκριμένα των Διευθύνσεων Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου (ΕΑΡΘ) και της Κεντρικής Υπηρεσίας Υδάτων (ΚΥΥ), καθώς και στις προτάσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και συγκεκριμένα της Δ/σης Ανάπτυξης Δασικών Πόρων.

Ο καθορισμός των προτεραιοτήτων και των ειδικών εθνικών στόχων βασίστηκε στις διατάξεις της Κοινοτικής νομοθεσίας και στις θεματικές Στρατηγικές, στις διατάξεις της Εθνικής νομοθεσίας και στις Προτάσεις για το «Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης» (2008) και την «Εθνική Στρατηγική για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη».

Επίσης προκειμένου να υπάρχει συμπληρωματικότητα με άλλα κοινοτικά προγράμματα ελήφθησαν υπόψη το «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013», το «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα 2007-2013», το «Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013», καθώς και το «Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία 2007-2013».

3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Παρά τους πόρους που διατέθηκαν κατά τις προηγούμενες χρονικές περιόδους από Κοινοτικά Προγράμματα το σχετικό έλλειμμα της χώρας μας σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος παραμένει σε μεγάλο βαθμό. Βασικές ανάγκες της χώρας εντοπίζονται σε θέματα εφαρμογής της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας στους τομείς Φύσης και Βιοποικιλότητας, Κλιματικής αλλαγής, Νερών, Ποιότητας ατμόσφαιρας, Εδαφών, Αστικού περιβάλλοντος, Χημικών, Αποβλήτων και Φυσικών Πόρων, Δασών, Καινοτομίας, Στρατηγικών Προσεγγίσεων, καθώς και Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης όλων των φορέων.

Επίσης μεγάλη σημασία στην προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος στην Ελλάδα στο πλαίσιο του Life+, έχει η συνεργασία με άλλες χώρες – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), τόσο στην μεταφορά τεχνογνωσίας, όσο και στην εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών που έχουν εφαρμοσθεί με επιτυχία σε άλλες περιοχές της ΕΕ. Η συνεργασία και η από κοινού αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων, που απαιτούν διεθνή αντιμετώπιση είναι επομένως επιθυμητή.

Οι εθνικές προτεραιότητες της χώρας για το 2008 και οι μακροπρόθεσμες ανάγκες καθορίζονται στις επόμενες ενότητες.

1. Φύση και Βιοποικιλότητα

Η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα πλούσια χλωρίδα και πανίδα, καθώς και μεγάλη ποικιλία τοπίων και οικοσυστημάτων. Σημαντική έκταση της χώρας έχει ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Natura 2000, το οποίο περιλαμβάνει 163 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Οδηγία 79/409/ΕΚ) και 239 Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (Οδηγία 92/43/ΕΚ). Στον ελληνικό κατάλογο των περιοχών του Natura 2000 εντάχθηκε το σύνολο σχεδόν των προστατευόμενων περιοχών της Ελλάδας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, ήτοι Εθνικοί Δρυμοί, Αισθητικά

Δάση, υγρότοποι Ramsar, κλπ. Συγκεκριμένα το 21.0 % της χερσαίας έκτασης της χώρας και το 5,5% της έκτασης των χωρικών της υδάτων έχει ενταχθεί στο οικολογικό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών Natura 2000. Μέχρι σήμερα έχει κατοχυρωθεί θεσμικά το 17% της έκτασης των περιοχών του Δικτύου, ενώ έχουν συγκροτηθεί 27 Φορείς Διαχείρισης, οι αρμοδιότητες των οποίων καλύπτουν το 30% της έκτασης του Δικτύου.

Όμως παρά την ένταξη σημαντικού ποσοστού της έκτασης της χώρας στο Δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 και τη θεσμική κατοχύρωση ορισμένων από αυτές, ποικίλα φυσικά οικοσυστήματα (χερσαία, υγροτοπικά και θαλάσσια) του Δικτύου εξακολουθούν να υποβαθμίζονται, λόγω της σημειακής και διάχυτης ρύπανσης, της υπερεκμετάλλευσης των πόρων και του πλημμελούς ελέγχου των χρήσεων γης. Παράλληλα, δεν έχουν ακόμη θεσπισθεί συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία ειδών προτεραιότητας, που διαβιούν εκτός των περιοχών του Δικτύου Natura 2000.

Οι Φορείς Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών δεν λειτουργούν ακόμη ικανοποιητικά στο σύνολό τους και για την πλειοψηφία των περιοχών αυτών εκκρεμεί η σύνταξη και η εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης με σκοπό την προστασία του βιολογικού αποθέματός τους. Επίσης δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η κήρυξη περιοχών ως προστατευόμενων σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ούτε η εκπόνηση των απαιτούμενων Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ). Η άρση των προβλημάτων αυτών στο πλαίσιο της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος βάσει της Κοινοτικής και Εθνικής νομοθεσίας αποτελούν μακροπρόθεσμες ανάγκες για τη χώρα.

Η Ελλάδα, αν και χώρα μικρή σε έκταση, παρουσιάζει αξιοσημείωτη βιοποικιλότητα, ενώ, σε ό,τι αφορά στο ποσοστό ενδημικών ειδών χλωρίδας, έρχεται πρώτη στην Ευρώπη και τη Μεσόγειο. Το ανάγλυφο του εδάφους της χώρας, σε συνδυασμό με τη μακρόχρονη άσκηση ήπιων ανθρώπινων δραστηριοτήτων (γεωργία, κτηνοτροφία), έχουν δημιουργήσει μια εντυπωσιακή ετερογένεια τοπίων. Παράλληλα, το ελληνικό έδαφος φιλοξενεί ένα μοναδικό και εξαιρετικά ποικίλο μνημειακό απόθεμα, όπου πάνω από 3000 αρχαιολογικοί και ιστορικοί χώροι, οι οποίοι τυγχάνουν ειδικών μέτρων προστασίας, είναι διάσπαρτοι στην ελληνική ύπαιθρο. Ως βασική ανάγκη για τη χώρα παραμένει η διατήρηση της βιοποικιλότητας δεδομένου ότι η Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα και οι επιμέρους θεματικές Στρατηγικές βρίσκονται στο στάδιο της οριστικής διαμόρφωσης, ενώ εκκρεμεί και ο σχεδιασμός ενός ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης της κατάστασης και των τάσεων της βιοποικιλότητας.

2. Κλιματική αλλαγή

Η Ελλάδα συμμετέχει ως χώρα-μέλος της ΕΕ στην ανάπτυξη της Στρατηγικής της ΕΕ για την αλλαγή του κλίματος για μετά 2012. Για το λόγο αυτό υπάρχει ανάγκη να καθορισθούν θέματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος στη χώρα μας με σκοπό να συμμετέχουμε στην ανάπτυξη της συνολικής θέσης της ΕΕ.

Επίσης η Ελλάδα δεν έχει πλήρως αναπτύξει ακόμη Στρατηγική προσαρμογής, η οποία να αποσκοπεί τόσο στον περιορισμό, με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, των κινδύνων και ζημιών που οφείλονται σε σημερινές και μελλοντικές επιβλαβείς συνέπειες, όσο και στην αξιοποίηση του ενδεχόμενου οφέλους. Επομένως υπάρχει ανάγκη να καθορισθούν οι περιφερειακές επιπτώσεις και να προταθεί Στρατηγική για τη βελτίωσή τους. Το ζήτημα της προσαρμογής είναι σύνθετο, καθώς η σοβαρότητα των επιπτώσεων ποικίλλει μεταξύ άλλων με την περιοχή και εξαρτάται από τη φυσική της ευαισθησία, το βαθμό κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και τη φυσική της ικανότητα προσαρμογής.

Με την ανάπτυξη Στρατηγικής προσαρμογής η Ελλάδα θα συμμετέχει στην ανάπτυξη της συνολικής θέσης της ΕΕ έτσι ώστε να επέλθουν σαφή οικονομικά οφέλη προλαμβάνοντας ενδεχομένως ζημιές και ελαχιστοποιώντας τις απειλές για τα οικοσυστήματα, την υγεία του ανθρώπου, την οικονομική ανάπτυξη, την ιδιοκτησία και τις υποδομές.

3. Νερά

Η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από άνιση, χωρικά και χρονικά, κατανομή των υδατικών πόρων στο χώρο, καθώς το 24% της συνολικής έκτασης της χώρας δέχεται το 36% των συνολικών ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων ενώ στη Νότια Ελλάδα το 80% των ετήσιων βροχοπτώσεων συγκεντρώνεται στη χειμερινή περίοδο, ενώ το θερινό ύψος της βροχής αυξάνει προς βορρά. Η ανομοιόμορφη κατανομή της ζήτησης στο χρόνο είναι αναντίστοιχη με την κατανομή της προσφοράς. Η γεωργική δραστηριότητα αποτελεί τον μεγαλύτερο καταναλωτή του χρησιμοποιούμενου νερού (ποσοστό 86%), με κατανάλωση ιδίως την ξηρή περίοδο. Την ίδια περίοδο και ειδικότερα τους μήνες Ιούλιο-Αύγουστο η κατανάλωση νερού ύδρευσης διπλασιάζεται λόγω τουρισμού, κυρίως στις νησιωτικές περιοχές. Επιπλέον, σε πολλές περιοχές της χώρας παρατηρείται υφαλμύριση των υπόγειων υδροφορέων, λόγω του συνδυασμού κλιματικών συνθηκών και υπεράντλησης για την κάλυψη αρδευτικών και υδρευτικών σκοπών. Άλλα προβλήματα που εντοπίζονται σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση διαχείρισης των νερών είναι τα εξής:

- Έλλειψη συνεχούς καταγραφής των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων των επιφανειακών και υπόγειων νερών.
- Ελλιπής καταγραφή χρήσεων και χρηστών νερού και δυσχέρεια συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων φορέων.
- Ευκαιριακές εκμεταλλεύσεις μεμονωμένων υδατικών συστημάτων και υπερεκμετάλλευση των υπόγειων νερών, καθώς και απουσία μέριμνας για την εξοικονόμηση νερού, ιδιαίτερα στο γεωργικό τομέα.
- Έλλειψη κοστολόγησης και πολιτικής τιμολόγησης των νερών.

Ως μακροπρόθεσμη ανάγκη για την άρση των προαναφερόμενων προβλημάτων θεωρείται η ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων, η οποία εστιάζει στην επίτευξη και διατήρηση της καλής κατάστασης σε όλα τα υδατικά συστήματα. Στο πλαίσιο αυτό η επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων, που αναφέρονται στην Οδηγία Πλαίσιο 2000/60 ΕΚ για τα νερά αποτελεί την κυριότερη ανάγκη. Επίσης με την υποβολή της έκθεσης βάσει του άρθρου 5 της Οδηγίας καταρτίστηκε η λίστα των υδατικών συστημάτων, που κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τους στόχους της Οδηγίας ως το 2015. Ιδιαίτερα για τα συστήματα αυτά απαιτείται ορθή διαχείριση και λήψη κατάλληλων μέτρων. Οι ανάγκες αυτές επιτείνονται από τη συνεχιζόμενη λειψυδρία των δύο τελευταίων ετών και από τις αναμενόμενες επιπτώσεις στα νερά λόγω της κλιματικής αλλαγής.

4. Αέρας

Τα τελευταία χρόνια και ως αποτέλεσμα των ενεργειών, που έχουν αναληφθεί, εμφανίζεται πτωτική τάση των συγκεντρώσεων για ορισμένους ρύπους όπως το διοξείδιο του αζώτου, το διοξείδιο του θείου και το βενζόλιο. Όμως τα αιωρούμενα σωματίδια αποτελούν σήμερα το σημαντικότερο θέμα ποιότητας της ατμόσφαιρας σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Ελλάδας. Ειδικά για την Αθήνα σύμφωνα με την Έκθεση για την κατάσταση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης κατά το έτος 2007 από τις συγκρίσεις των συγκεντρώσεων των μετρούμενων ρύπων με τα ισχύοντα όρια ποιότητας ατμόσφαιρας και τις οριακές ενδεικτικές τιμές, που καθορίζονται στις Κοινοτικές Οδηγίες, προκύπτουν υπερβάσεις των ορίων στα αιωρούμενα σωματίδια ΑΣ₁₀ στην πλειονότητα των σημείων μέτρησης.

Αντίστοιχα προβλήματα εμφανίζονται σε περιοχές όπου λειτουργούν σταθμοί για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ή σε περιοχές όπου λειτουργούν μεγάλες βιομηχανικές μονάδες (μεμονωμένες ή συγκεντρωμένες) και στις πυκνοκατοικημένες αστικές περιοχές όπου οι κύριες πηγές ρύπανσης εντοπίζονται στην κυκλοφορία των οχημάτων (πλήθος οχημάτων, κακές κυκλοφοριακές συνθήκες), τις περιοχές των μεγάλων λιμανιών της χώρας και κατά δεύτερο λόγο στη λειτουργία της κεντρικής θέρμανσης.

Η σημερινή κατάσταση στο μέλλον θα θεωρείται ακόμη πιο σοβαρή δεδομένου ότι αφενός σε Κοινοτικό επίπεδο υφίσταται νομοθεσία που προβλέπει αυστηρότερα όρια ποιότητας ατμόσφαιρας, τα οποία θα ισχύσουν σταδιακά μέχρι το 2010 και αφετέρου προβλέπονται όρια για ρύπους, για τους οποίους η μέτρηση μέχρι σήμερα δε ήταν υποχρεωτική (π.χ. PM_{2.5}). Συνολικά απαιτείται επικέντρωση της προσπάθειας στους ρύπους των αιωρούμενων σωματιδίων PM_{2.5}, PM₁₀, καθώς και ένταση των ενεργειών για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στην πολιτική κυρίως των μεταφορών και της βιομηχανίας.

Η εκτίμηση των μη ανθρωπογενών πηγών και η συμμετοχή τους στις μετρήσιμες συγκεντρώσεις των αιωρούμενων σωματιδίων (PM₁₀ ή PM_{2.5}) στην ατμόσφαιρα αποτελεί μία από τις μακροπρόθεσμες ανάγκες της χώρας.

5. Εδαφος

Λόγω του τύπου και του επιπέδου ανάπτυξης της Ελλάδας υπάρχουν κίνδυνοι υποβάθμισης των εδαφών, οι οποίοι προέρχονται από την προβληματική διαχείριση των αστικών στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων, από την έντονα εκτατική οικιστική ανάπτυξη, την ολοένα αυξανόμενη χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων στη γεωργία, την υπερεκμετάλλευση των υδατικών πόρων για αρδευτική χρήση, την καταστροφή των δασικών οικοσυστημάτων από πυρκαγιές ή και υπερβόσκηση, καθώς και την εμφάνιση έντονων πλημμυρικών φαινομένων. Τα προβλήματα αυτά σε συνδυασμό με το ξηροθερμικό κλίμα της χώρας συμβάλλουν στην προϊούσα εκδήλωση φαινομένων ερημοποίησης σε άνυδρες περιοχές. Στη χώρα μας, το 35% της έκτασης εμφανίζει ήδη σημάδια ερημοποίησης, ενώ το 49% αντιμετωπίζει μέτριο κίνδυνο. Παρά το γεγονός ότι το 1997 κυρώθηκε από την Ελλάδα η Σύμβαση του ΟΗΕ για την Καταπολέμηση της Ερημοποίησης και το 2001 υιοθετήθηκε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης, η έως τώρα εφαρμογή του χρειάζεται σημαντική βελτίωση.

Μία επίσης ανησυχητική τάση αφορά στη σφράγιση του εδάφους, οπότε περιορίζονται οι επιφάνειες που επιτελούν τις εδαφικές λειτουργίες, συμπεριλαμβανομένης της απορρόφησης των όμβριων υδάτων για παροχέτευση και διήθηση.

Επίσης παρά τη σχετική πρόοδο σχετικά με τη δημιουργία υποδομών για εγκαταστάσεις διαχείρισης στερεών αποβλήτων (σταθμοί μεταφόρτωσης, εργοστάσια ανακύκλωσης, χώροι υγειονομικής ταφής αποβλήτων), δεν έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα επαρκής πρόοδος όσον αφορά στην ολοκληρωμένη διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων (πρόληψη παραγωγής αποβλήτων – εκτροπή βιοαποδομήσιμου κλάσματος από ταφή). Επιπλέον, ένα σημαντικό τμήμα των παραγόμενων αστικών στερεών αποβλήτων διατίθεται ακόμα σε Χώρους Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων, οι οποίοι αποτελούν εστίες ρύπανσης του εδάφους και της δημόσιας υγείας. Η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων που έχουν δημιουργηθεί στα ρυπασμένα με τον τρόπο αυτό εδάφη με σκοπό την αειφορική χρήση του εδάφους αποτελεί μακροπρόθεσμη ανάγκη για τη χώρα.

6. Αστικό περιβάλλον

Στα αστικά κέντρα της Ελλάδας κυρίως στα μεγάλα όπου συγκεντρώνεται τις τελευταίες δεκαετίες η δυναμική της ανάπτυξης και το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της χώρας, παρατηρείται συνεχής επιδείνωση της ποιότητας ζωής των πολιτών με διαρκή συσσώρευση των περιβαλλοντικών προβλημάτων (κυκλοφοριακή συμφόρηση, παράνομη στάθμευση, υποβαθμισμένη ποιότητα αέρα, θόρυβος, αισθητική υποβάθμιση, μείωση πρασίνου, άναρχη οικιστική ανάπτυξη κ.ά.). Παρόμοια προβλήματα παρατηρούνται και σε μικρές επαρχιακές πόλεις. Τα προβλήματα αυτά επιτείνονται από την μακροχρόνια έλλειψη σχεδιασμού, η οποία έχει οδηγήσει σε ανεξέλεγκτη και αυθαίρετη χωροθέτηση χρήσεων και δραστηριοτήτων, η οποία είναι δύσκολο να επανορθωθεί.

Επίσης υπάρχουν αρκετές περιοχές περιβαλλοντικά υποβαθμισμένες σε μεγάλο βαθμό, κυρίως σε περιοχές με έντονη βιομηχανική δραστηριότητα λόγω της ύπαρξης μεγάλων μονάδων ή λόγω σημαντικής βιομηχανικής συσσώρευσης. Για την ομαλή επανένταξη των περιοχών αυτών απαιτούνται δραστικές παρεμβάσεις.

Ως μακροπρόθεσμη ανάγκη κρίνεται η αναβάθμιση της ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος με σοβαρή αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

8. Χημικά

Η Ελλάδα έχει το χαρακτηριστικό ότι παράγει λίγες σχετικά ουσίες, για τις οποίες απαιτείται καταχώριση στο REACH, είναι όμως εισαγωγέας αλλά και χρήστης χημικών ουσιών. Οι ελληνικές επιχειρήσεις αναμένεται να εφοδιασθούν από τους προμηθευτές τους με τις πληροφορίες κινδύνου που θα καταχωρηθούν μέσω του REACH και θα πρέπει για τα παρασκευάσματα ή τα αντικείμενα που παράγουν να τις μετουσιώσουν σε Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας, τεχνικές πληροφορίες και χημικές αναφορές ασφαλείας.

Η ποιότητα της πληροφορίας που θα κληθούν να διαμορφώσουν οι ελληνικές επιχειρήσεις αλλά και η επικοινωνία τόσο με τους προμηθευτές, όσο και με τους επαγγελματίες χρήστες και το ευρύ κοινό θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην προστασία των καταναλωτών και του περιβάλλοντος. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το θέμα της ενημέρωσης των καταναλωτών. Προβλέπεται να υπάρξει αυξημένη πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες με τον Κανονισμό REACH, που μέχρι τώρα δεν ήταν προσβάσιμες. Η εφαρμογή του REACH απαιτεί μία πολύπλοκη και δαπανηρή διαδικασία, η οποία θα έχει αποτέλεσμα όταν τα τεχνικά δεδομένα που θα αναδειχθούν θα είναι διαθέσιμα στους χρήστες κατά τρόπο που να εδραιώνει την εμπιστοσύνη του πολίτη στις αρχές και στη βιομηχανία

Επομένως σε μία χώρα όπως η Ελλάδα με περιορισμένη ικανότητα παραγωγής χημικών αλλά με ολοένα αυξανόμενες ανάγκες χρήσης ως μακροχρόνια ανάγκη τίθεται η διάδοση και αξιοποίηση των πληροφοριών του REACH για τα χημικά προϊόντα και της ευαισθητοποίησης / εκπαίδευσης του κοινού.

Επίσης στην Ελλάδα η αλόγιστη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων σε συνδυασμό με τη χρήση εκτατικών καλλιεργειών και αδόκιμων πρακτικών άρδευσης, έχει δημιουργήσει έντονα περιβαλλοντικά προβλήματα όπως ρύπανση νερών, υποβάθμιση αρκετών εδαφών κ.ά.. Ο περιορισμός της χρήσης φυτοφαρμάκων και η σχετική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των αγροτών μέσω ανάπτυξης αποτελεσματικών νομοθετικών μέτρων αποτελεί μακροπρόθεσμη ανάγκη για τη χώρα.

10. Απόβλητα και φυσικοί πόροι

Παρά την ανάπτυξη υποδομών ασφαλούς τελικής διάθεσης των αστικών στερεών αποβλήτων σχεδόν σε όλη τη χώρα υπάρχουν μεγάλες ανάγκες στην ανάπτυξη ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων (πρόληψη – επαναχρησιμοποίηση – ανακύκλωση αποβλήτων) και στη διαχείριση προβλημάτων από ρυπασμένα εδάφη, λόγω του μεγάλου αριθμού Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων. Τα τελευταία χρόνια έχουν τεθεί σε εφαρμογή ο Εθνικός και οι αντίστοιχοι Περιφερειακοί Σχεδιασμοί διαχείρισης στερεών αποβλήτων, οι οποίοι θέτουν δεσμευτικούς στόχους προς την κατεύθυνση της ολοκληρωμένης διαχείρισης. Όμως σημαντικός αριθμός έργων διαχείρισης υπολείπεται για την επίτευξη των στόχων των Σχεδιασμών αυτών.

Η ανακύκλωση ανέρχεται σήμερα στο 24% του βάρους των απορριμμάτων. Για την περαιτέρω προώθηση της μείωσης του όγκου παραγωγής αποβλήτων και για την προώθηση της ανακύκλωσης, είναι ανάγκη να προωθηθεί ένα μίγμα μέτρων και πολιτικών. Η ανάπτυξη επαρκούς δικτύου Διαλογής στην Πηγή (συμπεριλαμβανομένων των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων) και τα σε βάθος χρόνου προγράμματα ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης αποτελούν προαπαιτούμενα για τη διεύρυνση της ανακύκλωσης. Η προώθηση επομένως της ανακύκλωσης και παράλληλα η εκτροπή του βιοαποδομήσιμου κλάσματος από την ταφή αναγνωρίζονται ως μακροπρόθεσμες ανάγκες για την Ελλάδα. Η Πολιτεία πρέπει να ενθαρρύνει εναλλακτικές μεθόδους διαχείρισης και αξιοποίησης του βιοαποδομήσιμου κλάσματος των αστικών αποβλήτων. Επίσης για την πρόληψη της παραγωγής αποβλήτων δεν έχει εκπονηθεί Εθνικό πρόγραμμα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, όπως προβλέπεται από την υπό έκδοση Οδηγία για τα απόβλητα.

Παρά τη δημιουργία συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης (συσκευασίες, χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια, ελαστικά αυτοκινήτων, μπαταρίες, οχήματα τέλους κύκλου ζωής και ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, απόβλητα εκσκαφών, κατασκευών και υλικών κατεδάφισης, έντυπο χαρτί κ.ά.). υπάρχει ανάγκη για τόνωση της εγχώριας μεταποιητικής βιομηχανίας στον τομέα αυτό. Επίσης απαιτείται να προωθηθεί το θέμα της μείωσης της επικινδυνότητας για τα απόβλητα συσκευασιών και ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

Το θέμα της βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης προϊόντων αποτελεί μία πρόκληση για τη χώρα, στην προώθηση της οποίας απαιτείται δραστηριοποίηση των κυβερνητικών φορέων, αλλά και των κοινωνικών εταίρων, των εταιρειών, των ΜΚΟ αλλά και των πολιτών ως καταναλωτών. Επίσης από πλευράς δημοσίου τομέα δεν έχουν προωθηθεί δράσεις σχετικά με την Ολοκληρωμένη Πολιτική Προϊόντων. Επιπροσθέτως οι ελληνικές βιομηχανίες δεν έχουν προχωρήσει σημαντικά στον οικολογικό σχεδιασμό των προϊόντων, στη χρήση του εργαλείου της συνεκτίμησης του κύκλου ζωής και στην αρχή της ευθύνης του παραγωγού. Η προώθηση βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και κατανάλωσης λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό κύκλο ζωής των προϊόντων και των υπηρεσιών αποτελεί μακροπρόθεσμη ανάγκη για τη χώρα.

11. Δάση

Τα δάση αποτελούν ιδιαίτερα σημαντικό παράγοντα για την διατήρηση της φύσης, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διατήρηση του περιβάλλοντος, αποτελούν καθοριστικά στοιχεία για τον κύκλο του άνθρακα, σημαντικούς συλλέκτες άνθρακα και ζωτικό παράγοντα ελέγχου του υδρολογικού κύκλου. Η κατάσταση των δασών μπορεί να επηρεαστεί σοβαρά από φυσικούς παράγοντες όπως οι ακραίες καιρικές συνθήκες, οι προσβολές από παράσιτα και ασθένειες, καθώς και από κλιματικές αλλαγές, πυρκαγιές και ατμοσφαιρική ρύπανση.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ομάδας εργασίας II για την 4η αξιολόγηση του IPCC για τις κλιματικές αλλαγές στη Ν. Ευρώπη, οι κλιματικές αλλαγές πρόκειται να χειροτερέψουν τις συνθήκες σε περιοχές ευαίσθητες στην κλιματική μεταβλητότητα και μεταξύ άλλων να

ελαττώσουν τα αποθέματα νερού, την υδροπαραγωγή και την γεωργική παραγωγικότητα. Επίσης ο κίνδυνος επιδημιών στα δάση εξ' αιτίας της σφοδρότητας των περιόδων καύσωνα αλλά και της συχνότητας των δασικών πυρκαγιών είναι ιδιαίτερα αυξημένος, ιδιαίτερα στην Ελλάδα όπου το ποσοστό δασοκάλυψης ανέρχεται σε 49% (σύνολο δασών και άλλων δασωδών εκτάσεων).

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω προκύπτει έντονη η ανάγκη παρακολούθησης των συνεπειών των κλιματικών αλλαγών των πυρκαγιών και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στα δάση, καθώς και η λήψη των κατάλληλων μέτρων για τη μείωση αυτών των συνεπειών.

Για την αντιμετώπιση των μελλοντικών επιπτώσεων στον δασικό τομέα και για την βιώσιμη ανάπτυξη του φυσικού περιβάλλοντος κρίνεται απαραίτητη η συνέχιση της αειφορικής διαχείρισης των δασών. Στα πλαίσια της 2ης και 4ης Υπουργικής Διάσκεψης για την Προστασία των Δασών στην Ευρώπη αναπτύχθηκαν κριτήρια και ποσοτικοί και ποιοτικοί δείκτες αειφορικής διαχείρισης για να διαπιστωθεί κατά πόσο εφαρμόζεται η αειφορία στη διαχείριση των δασών και η διαχρονική παρακολούθηση της εφαρμογής της. Τα κριτήρια και δείκτες πέρα από τη χρησιμότητά τους στην εκτίμηση της προόδου εφαρμογής αειφορικής διαχείρισης των δασών μπορούν να αποτελέσουν και βάση για τη χάραξη εθνικής δασικής πολιτικής και να συμβάλλουν στην κατάρτιση δασικών προγραμμάτων και σχεδιασμών.

Η αειφορική διαχείριση των δασικών συστημάτων μέσω της παρακολούθησης των δασών και των περιβαλλοντικών αλληλεπιδράσεών τους, καθώς και η εκπλήρωση των υποχρεώσεων, που προκύπτουν από τις διακηρύξεις και τα ψηφίσματα που έχουμε υπογράψει ως χώρα στις 5 Υπουργικές Διασκέψεις για την προστασία των δασών στην Ευρώπη αποτελούν βασικές ανάγκες για τα χώρα.

12. Καινοτομία

Παρά την ύπαρξη γενικά πρόσφορου εδάφους για την εφαρμογή τεχνολογιών που βοηθούν στην πρόληψη και καταπολέμηση της ρύπανσης, στην εξοικονόμηση ενέργειας και πρώτων υλών μέσω χορήγησης οικονομικών κινήτρων στην Ελλάδα, δεν έχει προωθηθεί ικανοποιητικά η εφαρμογή καινοτόμων λύσεων. Υπάρχει έλλειμμα στο πεδίο αυτό με αποτέλεσμα να δημιουργούνται εμπόδια στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, που έχει σχέση με την οικοκαινοτομία και τις περιβαλλοντικές τεχνολογίες. Η περαιτέρω ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας αλλά και κατάλληλη προσαρμογή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου με απώτερο στόχο την εξάλειψη των εμποδίων ώστε να αναπτυχθεί το πλήρες δυναμικό των περιβαλλοντικών τεχνολογιών αποτελούν μακροπρόθεσμες ανάγκες για τη χώρα.

13. Στρατηγικές προσεγγίσεις

Στην Ελλάδα υπάρχει πλήθος μικρών σχετικά επιχειρήσεων κυρίως σε παραδοσιακούς κλάδους με περιορισμένη ικανότητα καινοτομίας αλλά και με μειωμένες γενικά περιβαλλοντικές επιδόσεις. Ως αποτέλεσμα αυτού οι ελληνικές ΜΜΕ αδυνατούν να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις στις εγχώριες αλλά και ξένες αγορές και υστερούν σημαντικά σε σχέση με τις ανταγωνίστριες τους στον Ευρωπαϊκό αλλά και παγκόσμιο χώρο. Η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στις δραστηριότητες αυτές και ειδικότερα θέματα όπως η εξοικονόμηση ενέργειας ή η χρήση καθαρής ενέργειας, η χρήση βιώσιμων μεθόδων παραγωγής, ο οικολογικός προσανατολισμός, η ενδυνάμωση της περιβαλλοντικής ευθύνης, η παραγωγή οικολογικών προϊόντων κ.ά. αποτελούν ανάγκες για τη χώρα.

16. Ενημέρωση και Επικοινωνία

Η προώθηση θεμάτων εφαρμογής και περαιτέρω ανάπτυξης της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας προϋποθέτουν την ευρεία ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, ενεργοποίηση αλλά και υπεύθυνη επιστημονική πληροφόρηση των πολιτών και των κοινωνικών φορέων. Στην Ελλάδα παρά τη διάθεση πόρων και τη λήψη μέτρων τα τελευταία χρόνια από την πολιτεία, κρίσιμα περιβαλλοντικά προβλήματα παραμένουν άλυτα ακόμη (χωροθέτηση ΧΥΤΑ, ανακύκλωση, υπεράντληση υδάτων, ανεξέλεγκτη διάθεση αποβλήτων κ.ά.) λόγω κακού ιστορικού σε θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης τόσο από πλευράς πολιτείας, όσο και από πλευράς επιχειρήσεων αλλά και λόγω ελλειπών ενημέρωσης. Επίσης η καχυποψία και η έλλειψη εμπιστοσύνης των πολιτών έχει ενισχυθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στη λήψη σημαντικών αποφάσεων. Κατά συνέπεια θέματα ενημέρωσης και επικοινωνίας σε ορισμένα σημαντικά θέματα όπως εκείνα των αποβλήτων και προστασίας των φυσικών πόρων, της κλιματικής αλλαγής, των νερών, της χρήσης ενέργειας κ.ά. αποτελούν βασικές ανάγκες για τη χώρα.

Από περιβαλλοντική άποψη ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα έχει και η αντιπυρική προστασία και η αποτελεσματικότερη αντιμετώπισή της. Προς αυτή την κατεύθυνση εργαλεία όπως η συνεχής εκπαίδευση και ο κατάλληλος εξοπλισμός των φορέων υλοποίησης δράσεων και η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα.

	Πρωταρχικοί στόχοι και προτεραιότητες όπως έχουν τεθεί στο Παράρτημα II του κανονισμού για το LIFE+	Τομέας που επιλέχθηκε ως εθνική προτεραιότητα	Τύποι προτάσεων όπως έχουν τεθεί στο άρθρο 3(2) του Κανονισμού για το LIFE+	Ειδικοί Εθνικοί Στόχοι
--	---	---	---	------------------------

LIFE+ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

1. Φύση και βιοποικιλότητα : Προστασία, διατήρηση, αποκατάσταση, παρακολούθηση και διευκόλυνση της λειτουργίας εθνικών συστημάτων, φυσικών οικοτόπων, άγριας χλωρίδας και πανίδας, με στόχο την ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένης της ποικιλομορφίας των γενετικών πόρων, εντός της ΕΕ έως το 2010.

Τομείς προτεραιοτήτων	α) συμβολή στην εφαρμογή της Κοινοτικής πολιτικής και νομοθεσίας για τη Φύση και Βιοποικιλότητα, ιδιαίτερα των Οδηγιών 79/409/EEC και 92/43/EEC και προώθηση της ενσωμάτωσής τους στους άλλους τομείς πολιτικής	✓	3.2.α	<p>1. Προστασία και διατήρηση απειλούμενων ειδών χλωρίδας, πανίδας και οικοτόπων στην επικράτεια της χώρας.</p> <p>2. Διασφάλιση της εποπτείας της κατάστασης της διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος.</p> <p>3. Διατήρηση της ποικιλότητας του τοπίου</p>
-----------------------	---	---	-------	--

	β) υποστήριξη της περαιτέρω ανάπτυξης και εφαρμογής του Δικτύου Natura 2000, συμπεριλαμβανομένων των παράκτιων και θαλάσσιων οικοτόπων και ειδών	✓	3.2.α	1. Ολοκλήρωση του Δικτύου Natura 2000 2. Ανάπτυξη και εφαρμογή ολοκληρωμένου συστήματος προστασίας, έτσι ώστε στους τόπους Natura 2000 να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών - Λήψη των αναγκαίων μέτρων διατήρησης, καθώς και των δεόντων κανονιστικών, διοικητικών ή συμβατικών μέτρων στις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης.
	γ) υποστήριξη του σχεδιασμού και της εφαρμογής πολιτικών προσεγγίσεων και μέσων για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της φύσης και της βιοποικιλότητας, καθώς και των παραγόντων, πιέσεων και αντιδράσεων που έχουν αντίκτυπο σε αυτήν, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη του στόχου της ανάσχεσης της απώλειας βιοποικιλότητας εντός της Κοινότητας ως το 2010	✓	3.2.β	Αειφορική χρήση γεωργικών και δασικών γαιών και επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας
	δ) βελτίωση της γνώσης του αντίκτυπου των γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στα οικοσυστήματα και τη βιοποικιλότητα: μεθοδολογίες αξιολόγησης κινδύνου.			

LIFE+ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

2. Κλιματική αλλαγή : Σταθεροποίηση της συγκέντρωσης αερίων θερμοκηπίου σε επίπεδο που παρεμποδίζει τη θέρμανση του πλανήτη πάνω από 2 °C.

Τομείς προτεραιότητας	α) διασφάλιση της εφαρμογής των δεσμεύσεων της ΕΕ στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου του Κυότο της Σύμβασης-Πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές, και της ανάπτυξης στρατηγικής και προγράμματος εφαρμογής μετά το 2012	✓	3.2.β	Ανάπτυξη εθνικών προτεραιοτήτων ως συμμετοχή στην ανάπτυξη Στρατηγικής της ΕΕ μετά το 2012.
-----------------------	--	---	-------	---

<p>b) διασφάλιση της προσαρμογής της οικονομίας και της κοινωνίας της ΕΕ, της φύσης και της βιοποικιλότητας, των υδάτινων πόρων και της ανθρώπινης υγείας στις δυσμενείς επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος (σε δυνητική αύξηση της θερμοκρασίας κατά 2 °C από τις αυξημένες συγκεντρώσεις αερίων θερμοκηπίου) και μετριασμός του αντικτύπου της</p>	✓	3.2.β	Καθορισμός επιπτώσεων και ανάπτυξη Στρατηγικής Προσαρμογής για τις ελληνικές περιοχές
<p>c) διασφάλιση της εφαρμογής και της χρήσης μέσων που βασίζονται στην αγορά, και ιδίως του εμπορίου εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, προκειμένου να επιτευχθεί μια αποτελεσματική ως προς το κόστος μείωση εκπομπών μετά το 2012.</p>			
<p>3. Νερό: Συμβολή στην αυξημένη ποιότητα του ύδατος με την ανάπτυξη αποτελεσματικών ως προς το κόστος μέτρων για την επίτευξη καλής οικολογικής κατάστασης ενόψει της ανάπτυξης του πρώτου σχεδίου διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών στο πλαίσιο της οδηγίας 2000/60/ΕΚ (1) ως το 2009.</p>			

Τομείς προτεραιότητας	α) προετοιμασία των προγραμμάτων και μέτρων στο πλαίσιο της οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά και της ενσωμάτωσης μέτρων από μητρικές οδηγίες, όπως η Οδηγία για την επεξεργασία των αστικών υγρών αποβλήτων, τα νερά κολύμβησης, το πόσιμο νερό, τη νιτρορύπανση, τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα και την IPPC για τον ολοκληρωμένο έλεγχο και πρόληψη της ρύπανσης.	✓	3.2.β	<p>1. Κατάρτιση προγραμμάτων μέτρων για τα υδατικά συστήματα, που αναφέρονται στην έκθεση του άρθρου 5 της Οδηγίας-Πλαίσιο για τα νερά και κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τους στόχους της Οδηγίας ως το 2015 - Ανάλυση κόστους σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων μέτρων.</p> <p>2. Ενδυνάμωση της κοινωνικής συμμετοχής στη διαχείριση των υδατικών πόρων και επανεξέταση της τιμολογιακής πολιτικής ανά τομέα χρήσης</p> <p>3. Αντιμετώπιση της λειψυδρίας με τη χρήση τεχνικών εξοικονόμησης νερού στις διάφορες χρήσεις</p> <p>4. Επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων</p>
	β) συμβολή στην αποτελεσματική εφαρμογή της θαλάσσιας στρατηγικής			
4. Ατμοσφαιρικός Αέρας: Επίτευξη ποιοτικών επιπέδων του ατμοσφαιρικού αέρα που δεν προκαλούν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις και κινδύνους στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.				

Τομείς προτεραιοτήτων	α) εφαρμογή της θεματικής στρατηγικής για την ατμοσφαιρική ρύπανση	✓	3.2.β	Καθορισμός και ποσοτικοποίηση των εθνικών πηγών στην ατμόσφαιρα σε σχέση με τα αιωρούμενα σωματίδια PM10 ή PM2.5 και ανάπτυξη εργαλείων προκειμένου να υποστηριχθεί το έργο των υπηρεσιών για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα με την υιοθέτηση βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στρατηγικών.
5. Εδαφος: Προστασία και διασφάλιση της βιώσιμης χρήσης του εδάφους προστατεύοντας τις λειτουργίες του εδάφους, προλαμβάνοντας τις απειλές κατά του εδάφους, μετριάζοντας τις συνέπειές τους και αποκαθιστώντας τα υποβαθμισμένα εδάφη.				
Τομείς προτεραιοτήτων	α) εφαρμογή της θεματικής στρατηγικής για την προστασία του εδάφους	✓	3.2.β	1. Ανάπτυξη μέτρων και στρατηγικών για μείωση της ρύπανσης επιβαρημένων εδαφών και ειδικά εδαφών ρυπασμένων από ανεξέλεγκτη διάθεση αποβλήτων 2. Δημιουργία θεσμικού πλαισίου για την προστασία και την αειφόρο χρήση του εδάφους και πρόληψη των διεργασιών υποβάθμισης του εδάφους (φυσικών και ανθρωπογενών)
	β) διασφάλιση της προστασίας και της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας του εδάφους.			
6. Αστικό περιβάλλον : Συμβολή στην βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των αστικών περιοχών της Ευρώπης				

Τομείς προτεραιοτήτων	α) συμβολή στην καλύτερη εφαρμογή των υφισταμένων περιβαλλοντικών πολιτικών και νομοθεσίας της ΕΕ σε τοπικό επίπεδο, υποστηρίζοντας και ενθαρρύνοντας τις τοπικές αρχές να υιοθετήσουν μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση στην αστική διαχείριση, συμπεριλαμβανομένων των τομέων των μεταφορών και της ενέργειας.	✓	3.2.β	<p>1. Προστασία του περιβάλλοντος και αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων στις περιοχές που επηρεάζονται άμεσα από τις μεταφορές, τις εγκαταστάσεις των μεγάλων ενεργειακών κέντρων και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος</p> <p>2. Προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p> <p>3. Προετοιμασία στρατηγικών για αστικές περιοχές με σκοπό την αύξηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων</p>
7. Θόρυβος: Συμβολή στην ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικής για τον περιβαλλοντικό θόρυβο.				
Τομείς προτεραιοτήτων	α) πρόληψη και μείωση των επιβλαβών συνεπειών της έκθεσης στον περιβαλλοντικό θόρυβο.			
8. «Χημικά»: Βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας από κινδύνους που οφείλονται σε χημικές ουσίες ως το 2020 εφαρμόζοντας την νομοθεσία περί χημικών ουσιών, και ιδίως τον κανονισμό REACH και τη θεματική στρατηγική για τη βιώσιμη χρήση των φυτοφαρμάκων.				
Τομείς προτεραιοτήτων	α) προαγωγή της ολοκλήρωσης της επιστημονικής πολιτικής και της μεταφοράς αποτελεσμάτων για την παροχή μιας στέρεας τεχνικής υποδομής για την υποστήριξη του REACH	✓	3.2.β	Ανάπτυξη μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων πολιτικών και εργαλείων για την εφαρμογή του REACH στην Ελλάδα

	β) εφαρμογή της θεματικής στρατηγικής για τη βιώσιμη χρήση φυτοφαρμάκων.	✓	3.2.β	1. Έλεγχος της χρήσης φυτοφαρμάκων 2. Ενίσχυση προγραμμάτων παρακολούθησης
9. Περιβάλλον και υγεία Ανάπτυξη της βάσης πληροφοριών για την πολιτική περιβάλλοντος και υγείας (Πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον και την υγεία 2004-2010).				
Τομείς προτεραιοτήτων	α) ανθρώπινη βιοπαρακολούθηση και συνδυασμός δεδομένων για το περιβάλλον και την υγεία			
	β) προστασία του στρώματος του όζοντος για τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στην υγεία και το περιβάλλον.			
10. Φυσικοί πόροι και απόβλητα Ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικών με αντικείμενο τη διασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης και της χρήσης φυσικών πόρων και αποβλήτων, βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των προϊόντων, βιώσιμη παραγωγή και καταναλωτικά πρότυπα, πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων, ανάκτηση και ανακύκλωση αποβλήτων. Συμβολή στην αποτελεσματική εφαρμογή της θεματικής στρατηγικής για τα απόβλητα.				
Τομείς προτεραιοτήτων	α) προαγωγή της βιώσιμης χρήσης φυσικών πόρων, με προσέγγιση κύκλου ζωής, συμπεριλαμβανομένων περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών πτυχών, προκειμένου να αποσυνδεθούν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την οικονομική ανάπτυξη	✓	3.2.β	1. Μεγιστοποίηση της ανάκτησης υλικών και ενέργειας από τα απόβλητα μέσω της ανάπτυξης μεθόδων αξιοποίησης των αποβλήτων 2. Συγκράτηση του κόστους διαχείρισης των αποβλήτων και βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων 3. Ενίσχυση της αγοράς για «πράσινα» προϊόντα και υπηρεσίες, προώθηση των πράσινων δημόσιων προμηθειών και της ολοκληρωμένης πολιτικής προϊόντων στην Ελλάδα

	<p>β) προαγωγή της πρόληψης, της ανάκτησης και της ανακύκλωσης των αποβλήτων, με επίκεντρο τη φιλοσοφία κύκλου ζωής, τον οικολογικό σχεδιασμό και την ανάπτυξη αγορών ανακύκλωσης</p>	✓	3.2.β	<p>1. Συγκράτηση της κατά κεφαλή παραγωγής αστικών αποβλήτων, με προοπτική τη σταθεροποίηση μετά το 2012.</p> <p>2. Ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα ανάκτησης και ανακύκλωσης υλικών και αποβλήτων</p> <p>3. Ανάπτυξη Στρατηγικής με χρήση της ανάλυσης Κύκλου ζωής (LCA) στη διαχείριση των αποβλήτων</p>
--	---	---	-------	---

	<p>γ) συμβολή στην εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής και νομοθεσίας για τα απόβλητα, και ιδίως της Οδηγίας για την υγειονομική ταφή, την Οδηγία - Πλαίσιο για τα απόβλητα, τους Κανονισμούς για τα απόβλητα πλοίων και τα POPs και τις Οδηγίες για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (WEEE), τα οχήματα τέλους κύκλου ζωής (ELVs), τους περιορισμούς στη χρήση ορισμένων επικίνδυνων ουσιών (RoHS), τα επικίνδυνα απόβλητα, τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια, τα PCBs και τα απόβλητα εξορυκτικής βιομηχανίας.</p>	✓	3.2.β	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εκτροπή τουλάχιστον κατά 50% κ.β. της συνολικής ποσότητας των βιοαποδομησιμων αποβλήτων από υγειονομική ταφή έως το έτος 2013 2. Ανακύκλωση συσκευασιών κατά 55% τουλάχιστον έως το 2011 και αξιοποίηση αυτών 60% κατ'ελάχιστον έως το ίδιο έτος 3. Επαναχρησιμοποίηση και αξιοποίηση για τα οχήματα τέλους κύκλου ζωής κατ'ελάχιστον 95% κατά μέσο βάρος ανά όχημα έως το έτος 2015. Επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση εντός των ιδίων χρονικών ορίων 85% κατά μέσο βάρος ανά όχημα 4. Συλλογή κατ'ελάχιστον 25% των αποβλήτων φορητών ηλεκτρικών στηλών έως το έτος 2012 και αντίστοιχα 45% έως το έτος 2016. 5. Ανακύκλωση 70 – 90% για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού
<p>11. Δάση : Παροχή, ιδίως μέσω δικτύου συντονισμού ΕΕ, μιας συνοπτικής και περιεκτικής βάσης πληροφοριών για την πολιτική των δασών σε σχέση με την αλλαγή του κλίματος (αντίκτυπος στα δασικά οικοσυστήματα, μετριασμός, υποκατάσταση), βιοποικιλότητα (βασική ενημέρωση και προστατευόμενες δασικές περιοχές), πυρκαγιές δασών, κατάσταση δασών και προστατευτικές λειτουργίες τους (ύδατα, έδαφος και υποδομή) καθώς και συμβολή στην προστασία των δασών κατά των πυρκαγιών.</p>				

Τομείς προτεραιότητων	α) προαγωγή της συλλογής ανάλυσης και διάδοσης πληροφοριών για την εν λόγω πολιτική σε ό,τι αφορά τα δάση και της αλληλεπίδρασης μεταξύ δασών και περιβάλλοντος,	✓	3.2.δ	<p>1. Παρακολούθηση των επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών, των πυρκαγιών και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στα δάση.</p> <p>2. Προώθηση της συλλογής, ανάλυσης και διάδοσης των πληροφοριών σε σχέση με τις κλιματικές αλλαγές, βιοποικιλότητα και ατμοσφαιρική ρύπανση .</p>
	β) προαγωγή της εναρμόνισης και της αποτελεσματικότητας δραστηριοτήτων παρακολούθησης δασών και συστημάτων συλλογής δεδομένων και αξιοποίηση συνεργειών δημιουργώντας δεσμούς μεταξύ των μηχανισμών παρακολούθησης που έχουν θεσπισθεί σε περιφερειακό, εθνικό, κοινοτικό και πλανητικό επίπεδο	✓	3.2.δ	Ανάπτυξη συστημάτων παρακολούθησης σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο
	γ) ενθάρρυνση συνεργειών μεταξύ ειδικών θεμάτων περί δασών και περιβαλλοντικών πρωτοβουλιών και νομοθεσίας (π.χ. θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους, Natura 2000, Οδηγία – Πλαίσιο για τα νερά κ.ά.)			
	δ) συμβολή στη βιώσιμη διαχείριση των δασών, ιδίως με τη συλλογή δεδομένων σχετικών με τους βελτιωμένους Πανευρωπαϊκούς Δείκτες για τη Βιώσιμη Διαχείριση των Δασών, όπως εγκρίθηκαν από την Διυπουργική Διάσκεψη για την προστασία των Δασών στην Ευρώπη (MCPFE) στη συνεδρίαση εμπειρογνομόνων στις 7-8 Οκτωβρίου 2002, στη Βιέννη της Αυστρίας και	✓	3.2.δ	<p>1. Καταγραφή κριτηρίων και δεικτών αειφορικής διαχείρισης των δασών με σκοπό την εκπλήρωση των δεσμεύσεων, που απορρέουν από τις Υπουργικές Διασκέψεις και συγκεκριμένα από την 4η Υπουργική Διάσκεψη και το πρόγραμμα εργασίας που προέκυψε.</p> <p>2. Εκτίμηση της προόδου εφαρμογής της αειφορικής διαχείρισης</p>

	ε) δημιουργία δυνατοτήτων, σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο, για τον συντονισμό και την καθοδήγηση της παρακολούθησης των δασών.	✓	3.2.δ	<p>1. Συντονισμός και καθοδήγηση σε υπηρεσιακό τοπικό επίπεδο για την παρακολούθηση των δασών με την δημιουργία κατάλληλου συστήματος.</p> <p>2. Ενίσχυση για πρόβλεψη δασικών πυρκαγιών μέσω αξιολόγησης και εκτίμησης του κινδύνου πυρκαγιάς.</p>
12. Καινοτομία: Συμβολή στην ανάπτυξη και την επίδειξη καινοτόμων προσεγγίσεων πολιτικής, τεχνολογιών, μεθόδων και μέσων για την υποβοήθηση της εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης Περιβαλλοντικών Τεχνολογιών (ETAP).				
Τομείς προτεραιότητας	α) προαγωγή του προσδιορισμού, της επίδειξης και της διάδοσης καινοτόμων τεχνολογιών και πρακτικών, μέσω δράσεων συμπληρωματικών προς εκείνες του Προγράμματος-Πλαισίου Καινοτομίας και Ανταγωνιστικότητας	✓	3.2.β	Προώθηση της ανάπτυξης και εφαρμογής των περιβαλλοντικών τεχνολογιών, δημιουργία νέων οικονομικών ευκαιριών, δημιουργία και ενίσχυση των σχετικών αγορών και ενθάρρυνση της οικονομικής δραστηριότητας στον τομέα της οικο καινοτομίας
13. Στρατηγικές προσεγγίσεις				
<ul style="list-style-type: none"> - Προαγωγή της αποτελεσματικής εφαρμογής και επιβολής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΚ και βελτίωση της γνωστικής βάσης για την περιβαλλοντική πολιτική - Βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης των ΜΜΕ 				
Τομείς προτεραιότητας	α) ενίσχυση της γνωστικής βάσης για τη χάραξη και εφαρμογή πολιτικής με τη δημιουργία ενός Κοινού Συστήματος Περιβαλλοντικών Πληροφοριών (SEIS) και την υποστήριξη της εφαρμογής της Σφαιρικής Παρακολούθησης για Πρωτοβουλίες Περιβάλλοντος και Ασφάλειας (GMES)			

β) εφαρμογή του Προγράμματος Υποβοήθησης Περιβαλλοντικής Συμμόρφωσης για τις ΜΜΕ.	✓	3.2.β	Εξοικονόμηση ενέργειας και οικολογικός αναπροσανατολισμός στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις
LIFE+ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ			
16. Ενημέρωση και επικοινωνία : Διασφάλιση τακτικής και αποτελεσματικής ροής πληροφοριών που θα αποτελέσουν τη βάση των αποφάσεων της περιβαλλοντικής πολιτικής και προσιτής ενημέρωσης στους πολίτες όσον αφορά την κατάσταση και τις τάσεις του περιβάλλοντος			

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Τομείς προτεραιοτήτων</p>	<p>α) διάδοση πληροφοριών, οικοσήμευση, αύξηση της ευαισθητοποίησης και ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων για περιβαλλοντικά θέματα, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των δασικών πυρκαγιών.</p>	<p>✓</p>	<p>3.2.γ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ευρεία ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με δράσεις για την αειφόρο ανάπτυξη, την ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση ενέργειας, την προώθηση νέων προτύπων ενεργειακής κατανάλωσης 2. Προώθηση της εκπαίδευσης, της επιμόρφωσης και της κατάρτισης για την ενίσχυση της βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης και την υιοθέτηση βιώσιμων καταναλωτικών προτύπων 3. Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και υπεύθυνη επιστημονική πληροφόρηση των πολιτών στο θέμα της διαχείρισης στερεών αποβλήτων με στόχο την πρόληψη και μείωσή τους 4. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών και ενημέρωση και ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων του εμπλεκόμενου προσωπικού για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.
--	--	----------	--------------	--